

LEGISLATIVA ROKU 2021

z ekonomického pohledu

účetnictví, daně, mzdy,
personalistika, obecná legislativa
obchodních korporací, nestátních
neziskových organizací
a příspěvkových a rozpočtových
organizací

22HLAV
audit&consult

Vážený přítel,

v roce 2020 bylo schváleno mnoho legislativních změn s platností již od roku 2020 nebo od roku 2021. V následujícím přehledu tyto změny zasahující různé oblasti ekonomiky i různé podnikatelské i neziskové subjekty shrneme. Uvádíme pouze klíčové informace, pro plný kontext změn prosím prostudujte konkrétní právní úpravu, přijďte na naše školení nebo si s námi domluvte konzultaci.

V případě dotazů se prosím obraťte na Vaše kontaktní osoby v týmu 22HLAV, případně pokud jste s námi ještě nespolupracovali, kontaktuje info@22hlav.cz. Každopádně vám velmi rádi poradíme, je v zájmu nás všech sdílet vzájemně znalosti a jejich praktické použití.

Váš tým 22HLAV 😊

Obsah:

Ekonomika a účetnictví	→	strana 3
Pracovní právo, zaměstnanci, závislá činnost a mzdy	→	strana 5
Daň z příjmů fyzických osob	→	strana 8
Daň z příjmů, právnické a fyzické osoby	→	strana 10
Daň z přidané hodnoty	→	strana 11
Daň silniční, daň z nemovitých věcí, spotřební daně	→	strana 12
Daňový řád	→	strana 14

EKONOMIKA, ÚČETNICTVÍ

Rozdělení zisku v obchodní korporaci

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, upravil pravidla pro rozdělování zisku. Nejvyšší orgán může rozhodnout o rozdělení zisku a jiných vlastních zdrojů (výsledek hospodaření minulých let, ostatní fondy, které lze rozdělovat) do konce účetního období následujícího po období, za něž byla sestavena řádná nebo mimořádná účetní závěrka schválená nejvyšším orgánem obchodní korporace.

O výplatě podílu na zisku a na jiných vlastních zdrojích nadále rozhoduje statutární orgán, přičemž je splatný do 3 měsíců od měsíce, kdy bylo přijato rozhodnutí o rozdělení zisku, ledaže zákon, společenská smlouva nebo nejvyšší orgán určí jinak.

Vyazuje-li kapitálová společnost nebo družstvo v aktivech rozvahy náklady na vývoj, nesmí korporace rozdělit zisk nebo jiné vlastní zdroje, pokud není částka k rozdělení rovna alespoň neodepsané části nákladů. O částku neodepsaných nákladů na vývoj se snižuje částka k rozdělení.

Zálohu na podíl na zisku lze vyplácet pouze na základě mezitímní účetní závěrky, ze které vyplývá, že obchodní korporace má dostatek zdrojů na rozdělení zisku (výsledek hospodaření běžného účetního období, výsledek hospodaření minulých let, ostatní fondy, které lze rozdělit). Zálohu je nutné vrátit do 3 měsíců od schválení účetní závěrky nejvyšším orgánem, pokud do této doby nerozhodne nejvyšší orgán o rozdělení příslušné částky.

Úschova (archivace) zápisů z jednání nejvyššího orgánu

Občanský zákoník nově stanovuje, že právnická osoba je povinna uchovávat zápisy z jednání nejvyššího orgánu včetně příloh po celou dobu své existence, a to včetně zápisů z rozhodování per rollam. V případě zániku právnické osoby s právním nástupcem zajistí nástupce uchování dokumentace po dobu 10 let od zániku právnické osoby.

Zveřejňování účetní závěrky od roku 2021

Poprvé za účetní období počínající 1.1.2021 a současně končící 31.12.2021 a později je možné účetní závěrku zveřejnit nejen přímým zasláním do sbírky listin veřejného rejstříku, ale též prostřednictvím podání u příslušného správce daně jako přílohu daňového přiznání podaného v elektronické podobě.

Návrh věcného záměru zákona o účetnictví

Dne 5.10.2020 byl schválen vládou návrh věcného záměru nového zákona o účetnictví. Nový zákon by měl reagovat na mezinárodní trendy a rozvoj informačních a komunikačních technologií. Plánuje se rozšíření využitelnosti mezinárodních účetních standardů se současným zjednodušením jejich použití ve vazbě na stanovení základu daně z příjmů. Věcný záměr počítá se zjednodušením vedení účetnictví pro mikro a malé účetní jednotky, pro fyzické osoby by vedení účetnictví mělo být dobrovolné bez ohledu na jejich velikost. Na nový zákon o účetnictví si však ještě pár let počkáme.

Možnost snížit základ daně o poskytnuté dary až do 30% základu daně

Jedná se o novelizaci zákona o daních z příjmů, nicméně má široký dopad na neziskové organizace, kde individuální dárcovství bývá jedním ze základních kamenů fundraisingu, proto změnu zařazujeme do oblasti obecných ekonomických změn. Změna zatím ve Sbírce zákonů nevyšla, nicméně očekává se, že vyjde během krátké doby a bude možné ji pro zdaňovací období roku 2020 použít.

Fyzické osoby budou moci snížit základ daně až o 30% ve zdaňovacích obdobích kalendářních let 2020 a 2021 a právnické osoby budou moci snížit základ daně také o 30%, a to ve zdaňovacích obdobích, která skončila v období od 1.3.2020 do 28.2.2022.

PRACOVNÍ PRÁVO, ZAMĚŠTNANCI, ZÁVISLÁ ČINNOST A MZDY

Změna výpočtu nároku na dovolenou dle zákoníku práce

Nově existuje pouze dovolená za kalendářní rok nebo jeho poměrnou část a dodatková dovolená, došlo ke zrušení dovolené za odpracované dny. Novela zákoníku práce opustila dosavadní princip vyjadřování dovolené ve dnech a zavedla přesnější vyjádření dovolené v hodinách. Výpočet nároku na dovolenou se nově nebude odvíjet od počtu odpracovaných dní, ale od počtu odpracovaných hodin.

Výměra dovolené bude nadále uvedena v týdnech, její výše však bude odvozena od týdenní pracovní doby zaměstnance.

Novela zákoníku práce mění i pravidla pro převádění dovolené do dalších let a na základě žádosti zaměstnance a dohody se zaměstnavatelem umožnila převod nadstandardní části dovolené do dalšího roku.

Týden placeného volna pro vedoucí táborů

Nově se mezi překážky v práci v obecném zájmu zařadil také týden placeného volna s náhradou mzdy u personálu (vedoucí, vychovatele, instruktory) táborů pro děti a mládež a podobné činnosti na sportovních soustředěních pro děti a mládež, za podmínky, že akci pořádá právnická osoba zapsaná ve veřejném rejstříku nejméně pět let a její hlavní činností je práce s dětmi a mládeží. Splnění těchto podmínek musí zaměstnanec zaměstnavateli prokázat.

Zavedení sdíleného pracovního místa

Novela zákoníku práce zavádí institut sdíleného pracovního místa, díky kterému může zaměstnavatel rozdělit jedno pracovní místo mezi více zaměstnanců s kratší pracovní dobou. Na jednom sdíleném pracovním místě se mohou střídat nejméně 2 zaměstnanci, kteří si sami rozvrhují pracovní dobu. Zaměstnanci na sdíleném pracovním místě se budou moci dělit jak o objem práce připadající na danou pracovní pozici, tak o pracovní místo a potřebné vybavení pro výkon práce. Tato novinka má pomoci sladit osobní a pracovní život především rodičům s malými dětmi.

Cestovní náhrady v roce 2021

Vyhláškou Ministerstva financí č. 510/2020 Sb. se mění sazby zahraničního stravného, v roce 2021 se stravné zvyšuje u 17 států či území. Vyhláškou Ministerstva financí č. 589/2020 Sb. se mění sazby tuzemského stravného a sazby základní náhrady za 1 km jízdy a cen pohonných hmot následovně:

Tuzemské stravné:

- 5 až 12 hod..... **91 až 108 Kč**
- 12 až 18 hod..... **138 až 167 Kč**
- více než 18 hod... **217 až 259 Kč**

Ceny pohonných hmot pro rok 2021 podle § 158 odst. 3 věta třetí zákoníku práce:

• benzin 95 oktanů... 27,80 Kč/l	Sazba základní náhrady za 1 km jízdy pro osobní automobily v roce 2021 činí 4,40 Kč / km.
• benzin 98 oktanů... 31,50 Kč/l	
• motorová nafta... 27,20 Kč/l	
• elektřina... 5 Kč/kWh	

Minimální mzda a zaručená mzda v roce 2021

Minimální mzda pro rok 2021 činí 15.200 Kč měsíčně, minimální hodinová mzda pak 90,50 Kč, současně vzrostla i zaručená mzda dle profesí. Z důvodu růstu minimální mzdy se mění i následující:

- zvýšení minimální částky příplatku ke mzdě za práci ve ztíženém pracovním prostředí, který je stanoven procentem ze základní sazby minimální mzdy a musí činit nejméně 10 % z minimální mzdy 15 200 Kč, tj. alespoň 1 520 Kč, resp. 9,05 Kč v hodinové sazbě,
- zvýšení minimálního vyměřovacího základu pro odvod zdravotního pojištění zaměstnanců na částku 15 200 Kč,
- zvýšení slevy na dani za umístění dítěte, tzv. školkovné na 15 200 Kč,

- zvýšení hranice příjmů, které musí být dosaženo pro nárok na výplatu daňového bonusu na dítě, tj. šestinásobek minimální mzdy, tedy 91 200 Kč, resp. měsíčně polovina minimální mzdy, tedy 7 600 Kč, pro nárok na měsíční daňový bonus u zaměstnavatele,
- zvýšení limitu pro osvobození pravidelně vyplácených důchodů (ročně je osvobozena částka do 36násobku minimální mzdy) na 547 200 Kč,
- zvýšení limitu pro hrubý příjem při výkonu nekolidujícího zaměstnání při evidenci na úřadu práce; hrubý příjem nesmí přesáhnout částku 7 600 Kč.

Zdanění mezd (závislé činnosti) v roce 2021

S platností od 1. 1. 2021 byla zrušena superhrubá mzda i solidární daň. Jednotná sazba daně 15% je nahrazena sazbou 15% pro základ daně do výše 48násobku hrubé mzdy (pro rok 2021 je 48násobek průměrné mzdy ve výši 1.701.168 Kč, tj. měsíčně 141.764 Kč) a sazbou 23% pro vyšší částky. Viz tabulková kalkulačka ke stažení na stránkách 22HLAV.

S výpočtem mezd souvisí i následující změny:

- zvýšení rozhodného příjmu, který u zaměstnanců zakládá povinnou účast na zdravotním a sociálním pojištění, na 3500 Kč,
- změna limitu pro uplatnění srážkové daně ze mzdy či platu z pracovního poměru nebo odměny z dohody o pracovní činnosti. Do částky 3500 Kč hrubého výdělku včetně lze uplatnit srážkovou daň.

Ostatní změny ve zdanění příjmů zaměstnanců viz část týkající se daně z příjmů fyzických osob.

„Stravenkový paušál“

Od 1.1.2021 je zavedena možnost peněžního benefitu pro zaměstnance v podobě stravenkového paušálu.

Částka do 70% horní hranice stravného pro služební cesty s dobou trvání 5-12 hodin bude osvobozena od daně. Pro zaměstnavatele se jedná obecně o daňově uznatelný náklad. Částky stravenkového paušálu přes tuto hranici budou u zaměstnance podléhat dani z příjmů a odvodům.

Fond kulturních a sociálních potřeb v rozpočtových a příspěvkových organizacích

Vyhláška č. 114/2002 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb nově povoluje kromě nepeněžitých plnění a peněžních plnění na sociální výpomoci, sociální zápůjčky a dary, z fondu čerpat i peněžitý příspěvek na stravování.

Vyhláška upřesňuje, že z fondu lze přispívat zaměstnancům na stravování dle příslušných právních předpisů (vynechán pojem závodní) a na peněžitý příspěvek na stravování, nejvýše však 45% tohoto příspěvku. Úprava čerpání FKSP v oblasti stravování tím reagovala na tzv. „stravenkový paušál“ a umožnila širší použití FKSP v oblasti stravování zaměstnanců.

DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Sazba daně z příjmů fyzických osob, položky snižující základ daně a daňové slevy

Nová progresivní sazba daně 15% pro základ daně do výše 48násobku hrubé mzdy (pro rok 2021 je 48násobek průměrné mzdy ve výši 1.701.168 Kč, tj. měsíčně 141.764 Kč) a 23% pro částky nad tento limit neplatí pouze pro závislou činnost, ale pro zdanění příjmů všech fyzických osob, tedy např. i příjmů z živnostenského podnikání, nájmu apod.

Mezi další úpravy zdanění příjmů fyzických osob patří následující:

- zvýšení roční slevy na poplatníka z částky 24.840 Kč na částku 27.840 Kč,
- změna výše zaplacených úroků na bytové potřeby, a to z původní částky 300.000 Kč za rok na částku 150.000 Kč za rok. Ke změně došlo v souvislosti se zrušením daně z nabytí nemovitých věcí v průběhu roku 2020. Změna se týká nemovitostí nabytých od 1.1.2021. U nemovitostí nabytých před tímto dnem zůstává v platnosti původní částka (tj. 300.000 Kč).

Paušální daň

Paušální daň je možné využít u poplatníků z řad fyzických osob, kteří jsou OSVČ s příjmy do 1 mil Kč a kteří nejsou plátcí DPH. Poplatník, který chce využít paušální institut paušální daně je povinen toto oznámit do 10. dne zdaňovacího období (čímž se stane poplatníkem v paušálním režimu). Lhůta pro podání oznámení na rok 2021 je 11.1.2021. Paušální daň se platí měsíčně, vždy do 20. dne měsíce ve výši 5.469 Kč (pro zdaňovací rok 2021). Paušální daň za leden 2021 je možné uhradit až do 22.2.2021.

Upřesnění osvobození příjmů z prodeje nemovitých věcí

Podmínka uspokojení vlastní bytové potřeby v případě osvobození některých příjmů z prodeje nemovitých věcí podle §4 odst. 1 písm. a) ZDP (bydliště prodávajícího v prodávané nemovitosti kratší než 2 roky) je od 1.1.2021 nově upřesněna v samostatném §4b ZDP, podle kterého je nutné získané peníze z prodeje použít na obstarání (dříve uspokojení) vlastní bytové potřeby nejdříve rok před prodejem a nejpozději rok po prodeji.

Zároveň je nově pro využití tohoto osvobození nutné oznámit takové osvobození (oznámení je nutné učinit do konce lhůty pro podání daňového přiznání za období, ve kterém byl příjem získán). K této změně nejsou samostatná přechodná ustanovení a platí pro příjem z prodeje dosažený po 1.1.2021.

Zkrácení časového testu pro osvobození příjmů z prodeje nemovitých věcí

Osvobození příjmu z prodeje nemovitých věcí podle §4 odst. 1 písm. b) ZDP je od 1.1.2021 testováno lhůtou 10 let. Podle přechodných ustanovení se však u nemovitostí pořízených před 1.1.2021 stále použije lhůta původní, tj. 5 let.

DAŇ Z PŘÍJMŮ PRÁVNICKÉ A FYZICKÉ OSOBY

Změny v limitu pro dlouhodobý hmotný majetek

Došlo ke změnám ve výši limitů pro posuzování majetku jako dlouhodobého. U dlouhodobého hmotného majetku je nově hranice 80.000 Kč. U majetku, který byl pořízený od 1.1.2020 do 31.12.2020 se může poplatník rozhodnout, zda využije původní limit či nový.

Upozorňujeme, že jde o limity pro účely daně z příjmů, je nutné neopomenout, že pro účely účetnictví je nutné stanovit limity interním předpisem a současně je třeba dodržovat stálost účetních metod.

Odpisy nehmotného majetku

Byla zrušena samostatná úprava odpisování nehmotného majetku. Pro účely stanovení základu daně budou akceptovány účetní odpisy. Změnu lze využít pro nehmotný majetek pořízený již od 1.1.2020.

Mimořádné odpisy

Opětovně zavedena možnost mimořádných odpisů pro majetek zařazený v první a druhé odpisové skupině v období od 1.1.2020 do 31.12.2021. Majetek v první odpisové skupině lze rovnoměrně odepsat během 12 měsíců, majetek ve druhé odpisové skupině lze rovnoměrně odepsat během 24 měsíců.

Zpětné uplatnění daňové ztráty

Je zavedena možnost uplatnění daňové ztráty za rok 2020 zpětně ve zdaňovacích obdobích za roky 2018 a 2019.

DAŇ Z PŘIDANÉ HODNOTY

Osvobození od daně u nájmu nemovité věci

U nájmu nemovitých věcí jiným plátcům, které splňují podmínky osvobození podle §56a ZDPH, se od 1.1.2021 nemůže pronajímatel rozhodnout o dobrovolném zdanění v případě nemovitostí určených k bydlení.

Změna v odkazu na nehmotný majetek

Na změnu v zákoně o daních z příjmů u nehmotného majetku navazuje změna v ZDPH v příslušných oblastech (vymezení obchodního majetku, úprava odpočtu daně...) a odkaz na účetní předpisy.

Dodání zboží uvnitř EU formou skladu a osvobození

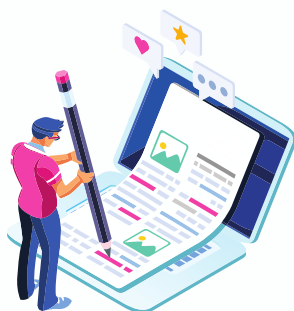
V ZDPH doplněna ustanovení týkající se zvláštních režimů pro uplatnění DPH u dodání zboží v EU formou konsignačních skladů a podmínek osvobození. Nedochozí k věcné změně od novinek platných od roku 2020.

Elektronická forma podání

Nově platí povinnost elektronického podání i pro osoby identifikované k dani.

Nová pravidla e-commerce

Rozšíření využití zjednodušeného režimu jednoho správního místa pro výběr DPH o obchodní činnost prostřednictvím internetu (tj. e-shopy prodávající zboží nepodnikatelům), které mělo platit od roku 2021 se zatím odsouvá (obsahuje sněmovní tisk 867).

Brexit

Spojené království je od 1.1.2021 z pohledu ZDPH třetí zemí, tj. veškeré obchody se zbožím jsou nově považovány za dovoz či vývoz. Obdobně u služeb se aplikují pravidla pro třetí země. Severní Irsko je pro účely obchodu se zbožím i nadále považováno za členský stát EU (DIČ bude mít příponu „XI“). Pro účely služeb je Severní Irsko třetí zemí.

Záloha na nadměrný odpočet

V návaznosti na judikaturu je zaveden institut zálohy na nadměrný odpočet. Finanční správa nově vyplatí plátcům daně zálohu na nadměrný odpočet v rozsahu, ve kterém neprobíhá kontrola či postup k odstranění pochybností. Záloha se bude vyplácet pouze tehdy, pokud převýší částku 50.000 Kč.

Pokud následně dojde k vyměření nadměrného odpočtu nižší, než byla vyplacená záloha, bude nutné zálohu vrátit a zaplatit úrok z prodlení. Je možnost požádat o nevyplacení zálohy.

OSTATNÍ DANĚ DAŇ SILNIČNÍ, DAŇ Z NEMOVITÝCH VĚCÍ, SPOTŘEBNÍ DANĚ

Změna sazeb daně silniční u nákladních automobilů

Od 1.7.2020 došlo ke snížení sazeb daně u nákladních automobilů (pro některé kombinace počtu náprav a hmotnosti). Nové sazby jsou platné již pro celý rok 2020.

Změny v dani z nemovitých věcí

- Změna koeficientu - došlo ke technické změně, kdy obec může závaznou vyhláškou stanovit koeficient v rozmezí 1,1 až 5 s přesností na jedno desetinné místo (dosud byla možnost celých čísel 2,3,4 nebo 5).
- Druhy pozemku - v zákoně je novelou doplněno, že u pozemků a stanovení jejich druhu je rozhodující stav v katastru nemovitosti, a to bez ohledu na skutečný stav.

- Pokuta za opožděné tvrzení daně - v případě prodlení s podáním daňového přiznání, kdy jej daňový subjekt podá bez výzvy správce daně, nevzniká povinnost uhradit pokutu za opožděné tvrzení daně (dosud tak platilo pouze v případě, kdy pozdě podané přiznání bylo na daň nižší, než je poslední známá daň).

Možnost pozdějšího podání přiznání k dani silniční a přiznání k dani z nemovitých věcí

Ministerstvo financí rozhodlo o prominutí příslušenství daně z nemovitých věcí a daně silniční. Fakticky se tím termín podání daňového přiznání k těmto daním odsouvá pro všechny daňové subjekty z 1. února na 1. dubna 2021, a to bez rizika sankcí z prodlení. Silniční daň je splatná do 1.4., daň z nemovitých věcí pak standardně do 1.6.

Zrušení daně z nabytí nemovitých věcí

V září 2020 došlo k úplnému zrušení daně z nabytí nemovitých věcí, a to se zpětnou účinností pro případy, kdy byl vklad práva do katastru nemovitostí proveden v prosinci 2019 a později. Daň z nabytí nemovitých věcí je zrušena ve všech případech, kdy právní účinky vkladu do katastru nemovitostí vznikly dne 26. 9. 2020 a později a v případech, u nichž lhůta pro podání daňového přiznání uplynula od 31. března 2020.

Spotřební daně

Především parametrické změny v sazbách.

DAŇOVÝ ŘÁD

Změna sankcí a tolerancí

- Pokuta za opožděné podání daňového tvrzení nevzniká, pokud nepřekročí 100 Kč (dříve 200 Kč). Tolerance pěti pracovních dní zachována.
- Úrok z prodlení se nepředepíše, pokud u jednoho správce daně za jedno zdaňovací období (či kalendářní rok u jednorázových daní) u jednoho druhu daně nepřekročí 1.000 Kč. Výše úroku z prodlení odpovídá úroku podle občanského zákoníku (vychází z repo sazby ČNB + 9 p.b.). Úrok se počítá od čtvrtého kalendářního dne po dni splatnosti.
- Výše úroku z nesprávně stanovené daně (vzniká vlivem pochybení správce daně) se sjednocuje na úroveň úroku z prodlení za pozdní úhradu daňovým subjektem.

Daňová informační schránka

V rámci elektronizace správy daní je rozšířena funkcionality daňové informační schránky, upravena jsou některá procesní pravidla a je zavedena možnost podávat přiznání prostřednictvím daňové informační schránky (jako alternativa k EPO).

Lhůta pro podání daňového přiznání

U daní, které mají zdaňovací období neméně 12 měsíců, se standardní lhůta 3 měsíců automaticky prodlužuje na 4 měsíce (pokud nebylo v prvních třech měsících podáno a následně bylo podáno elektronicky), a nebo na 6 měsíců (pokud nebylo v prvních třech měsících podáno a následně bylo podáno daňovým poradcem a nebo má daňový subjekt povinnost ověřit účetní závěrku auditorem).

Prominutí pokuty za opožděné tvrzení daně

Zavedena možnost požádat o prominutí pokuty za opožděné tvrzení daně. Platí pouze pro pokuty vzniklé od 1.1.2021.

